

แผน ก.

บันทึกข้อตกลง
เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน
กรณีการค้าเด็กและหญิง
พ.ศ. 2546

24 มีนาคม 2546

บันทึกข้อตกลง

เรื่อง : การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง
พ.ศ. 2546

1. คำนิยามของเด็กและหญิงที่พึงได้รับการช่วยเหลือ

1.1 เด็กหรือหญิงที่ถูกบุคคล กลุ่มคน หรือองค์กร เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซ่อนเร้นซึ่งเด็กหรือหญิง โดยใช้อุบายล่อลวง ชูเชิญ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักรและการกระทำความดังกล่าวทำให้เด็กหรือหญิงนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอม กระทำการหรือยอมรับการกระทำใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้าบริการทางเพศ การข่มขู่บังคับจิตใจ การใช้แรงงานโดยทารุณ กดขี่ หรือโดยเอาเปรียบในทางแรงงานประการอื่น การเอาเปรียบค่าจ้างแรงงาน บังคับชูเชิญให้เป็นขอทานหรือการกระทำอื่นใดที่ไร้คุณธรรม

1.2 มีพฤติการณ์ตามที่กำหนดไว้ใน 1.1 กระทำต่อเด็กหรือหญิงที่อายุไม่เกิน 18 ปี ทั้งหญิงและชาย ไม่ว่าเด็กหรือหญิงนั้นจะยินยอมหรือมีส่วนรู้เห็นต่อการกระทำในเบื้องต้นหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเด็กหรือหญิงนั้นตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

2. หลักการทั่วไป

2.1 บันทึกข้อตกลงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง รวมทั้งมุ่งลดอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ จะคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและหญิงที่ถูกค้าเป็นหลัก เพื่อให้ความช่วยเหลือคุ้มครองทางกฎหมาย รวมถึงคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่พึงได้โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนของเด็กและหญิง

2.3 หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่ร่วมลงนามเห็นควรให้มีคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (กยช.) เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ (คู่มือการปฏิบัติงาน) และให้มีบทบาทหน้าที่หลักในการประสานงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในกรณีปัญหาการค้าเด็กและหญิง

3. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรเอกชน

3.1 การค้นพบเด็กหรือหญิงที่ถูกค้าและสืบค้นข้อเท็จจริง รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางกฎหมาย

3.1.1 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับผิดชอบในการชี้ขาด ว่าเด็กหรือหญิง (ไม่ว่าจะเป็นคนต่างด้าวหรือไม่) เป็นผู้เสียหายในคดีหรือไม่ โดยรับฟังข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ดูแลเด็กหรือหญิงนั้นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

หากความเห็นของพนักงานสอบสวน แตกต่างจากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตรับผิดชอบนั้น ๆ เป็นผู้ชี้ขาด รวมทั้งทำบันทึกเหตุผลและความเห็นแจ้งไปยังหน่วยงานดังกล่าว ในกรณีความเห็นแย้ง

3.1.2 กรณีที่เด็กหรือหญิงเป็นผู้เสียหายหรือพยานในคดีค้าเด็กและหญิง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยเหลือและร่วมมือกับหน่วยงานที่ดูแลเด็กและหญิงนั้น เพื่อคุ้มครองในระหว่างการดำเนินการทางกฎหมาย รวมทั้งเพื่อส่งตัวเด็กและหญิงนั้นกลับคืนภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่โดยสวัสดิภาพ

3.1.3 ในการสืบสวนสอบสวนคดีค้าเด็กและหญิง หากหน่วยงานที่ดูแลเด็กและหญิงนั้นมีข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และความเห็นสำหรับการขยายผล การสืบสวนสอบสวน ให้ส่งมอบแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งต้องจัดทำบันทึกการรับมอบข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และความเห็นนั้น ๆ จากหน่วยงานดังกล่าวไว้เพื่อดำเนินการต่อ หากจะไม่มีดำเนินการใด ๆ อีก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะชี้แจงเหตุผลต่อหน่วยงานดังกล่าว

3.1.4 หากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีค้าเด็กและหญิง มากกว่าหนึ่งหน่วยงานขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการรับแจ้งเหตุ หรือสืบค้นข้อเท็จจริงก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถริเริ่มจัดประชุมปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติเฉพาะกรณีนั้น ๆ ในการสืบค้นข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน การคุ้มครองพยาน และการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน

3.2 การคุ้มครองฟื้นฟูและให้ที่พักอาศัย

3.2.1 การกำหนดว่า จะส่งตัวเด็กและหญิงในกลุ่มเป้าหมายไปคุ้มครองดูแล บำบัดฟื้นฟูและพักอาศัย ณ สถานที่ใด ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ระยะเวลาอันเพียงไร ให้กระทำโดยการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาตามความเหมาะสมโดยเร่งด่วน

หน่วยงานที่รับแจ้งเรื่อง ซึ่งมีสถานที่และบุคลากรเหมาะสมในการคุ้มครองดูแล บำบัดฟื้นฟู และพักอาศัยตามวรรคหนึ่ง จะได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้ เป็นอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชนก็ตาม

3.2.2 หากมีความจำเป็น หน่วยงานที่ดูแลคุ้มครองเด็กและหญิงนั้นอยู่ จะขอส่งต่อความรับผิดชอบตามข้อ 3.2.1 ไปยังหน่วยงานอื่นๆ ที่เหมาะสม และยอมรับโดยที่หน่วยงานแรกจะยังคงเป็นผู้รับผิดชอบหลักโดยรวม หรือจะโอนความรับผิดชอบหลักโดยรวมต่อไปให้หน่วยงานที่สองก็ได้ แล้วแต่ประโยชน์ของผู้รับบริการ และการตกลงระหว่างหน่วยงาน

3.2.3 กรณีที่หน่วยงานรับผิดชอบหลักโดยรวม และหน่วยงานที่ดูแลคุ้มครองเด็กและหญิง มิใช่หน่วยงานเดียวกัน หน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องอาจริเริ่มจัดประชุมเพื่อประเมินสภาวะกลุ่มเป้าหมายกับครอบครัว และกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเฉพาะกรณีนั้นร่วมกันได้เป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ให้รวมถึงการประชุมเพื่อติดตามผล ติดตามสถานการณ์ ประเมินผล และแก้ไขทบทวนแผนงาน ข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ด้วย

3.2.4 ให้คณะทำงานร่วมแสวงหาและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

3.3 การรับหรือส่งตัวเด็กและหญิงเข้ามาในหรือออกไปจากราชอาณาจักร

3.3.1 กรณีมีการช่วยเหลือเด็กหรือหญิงไทยที่มีภูมิสำเนาหรือมีถิ่นพำนักในประเทศไทยให้สถานทูต สถานกงสุล ส่งบันทึกการสอบปากคำ (เฉพาะกรณีเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ข้ามชาติ) ให้กรมการกงสุล เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการรับตัวและให้ความช่วยเหลือเด็กหรือหญิงนั้น เมื่อเดินทางมาถึง

ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการสอบปากคำ เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองหรือสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อผู้ค้ามนุษย์

การสืบสวนหรือสอบสวนแล้วแต่กรณี ถ้าเป็นเด็กต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2542 หลังจากนั้นให้ร่วมปรึกษารื้อกับหน่วยงานตามวรรคสอง เช่น ประสานงานกันในการรับตัว การส่งตัวไปสถานสงเคราะห์ หรือสถานพักฟื้นเพื่อฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ การส่งตัวกลับภูมิลำเนา การให้ความคุ้มครองความปลอดภัย ตลอดจนการฝึกอาชีพ เพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคม และป้องกันไม่ให้เด็กและหญิงไทยถูกล่อลวงให้เดินทางไปต่างประเทศอีก

3.3.2 กรณีที่ส่งตัวเด็กและหญิงกลับคืนภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ออกนอกราชอาณาจักรไทย หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องจะติดต่อกับสถานทูต สถานกงสุล ของประเทศซึ่งเด็กและหญิงนั้นมีภูมิลำเนา เพื่อให้สถานทูต สถานกงสุล นั้นๆ รับรองและแจ้งให้หน่วยงานในประเทศของตนรับโอนความรับผิดชอบโดยรวม จากหน่วยงานในประเทศไทย ในการคุ้มครองดูแล บำบัดฟื้นฟูและให้ที่พักอาศัยแก่เด็กและหญิงนั้น

ทั้งนี้ โดยอาจขอหรือมอบหมายให้หน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน ภาครัฐบาลหรือเอกชน ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องหรือเหมาะสม ให้ดำเนินการแทนตามวรรคหนึ่งก็ได้

3.3.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะประสานงานให้เด็กและหญิง ตามข้อ 3.3.1 และ 3.3.2 เดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไทยด้วยความสะดวกเรียบร้อย

กรณีที่พบว่าการส่งตัวกลับภูมิลำเนาจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของเด็กและผู้หญิง ให้ประสานงานกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เข้าร่วมพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

4. การติดตามประเมินผล

4.1 คณะอนุกรรมการที่ได้ตั้งขึ้นตามข้อ 2.3 จะทำการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้และแนวทางการปฏิบัติงานที่ได้จัดทำขึ้น โดยให้คำนึงถึงแนวทางการปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงเรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 และบันทึกข้อตกลงเรื่องแนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

4.2 ในกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้ และแนวทางการปฏิบัติงานที่คณะอนุกรรมการได้จัดทำขึ้น ให้หน่วยงานดังกล่าวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะแก่คณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขบันทึกข้อตกลง

4.3 ในกรณีที่หน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน แต่ไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งคณะอนุกรรมการเพื่อติดตามหาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขต่อไป

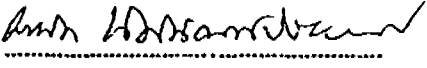
5. หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่ร่วมดำเนินการตามบันทึกข้อตกลง

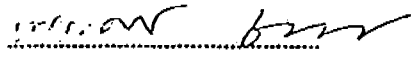
หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าเด็กและหญิง ซึ่งร่วมดำเนินการตามบันทึกข้อตกลง มีรายชื่ออยู่ในรายการแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้ และให้คณะอนุกรรมการมีการพิจารณาทบทวนรายชื่อดังกล่าวทุก 2 ปี

หน่วยงานเอกชนที่มีชื่อระบุไว้ที่ให้ความช่วยเหลือให้ที่พักพิงแก่เด็กและหญิงต่างชาติ
ที่ประสบปัญหาจากการค้ามนุษย์จะได้รับการยกเว้น ถือว่ามีได้มีเจตนากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ
คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และรวมทั้งกรณีเด็กและผู้หญิงหลบหนีออกนอกสถานที่พักพิง

บันทึกข้อตกลงนี้ทำไว้ ณ วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2546

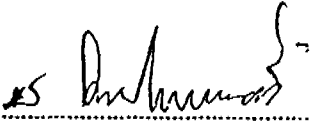
ผู้แทนภาครัฐ

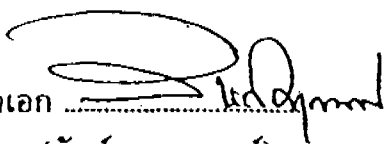
ลงนาม
(นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ)
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ลงนาม
(นายเพ็ญศักดิ์ ชลารักษ์)
รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

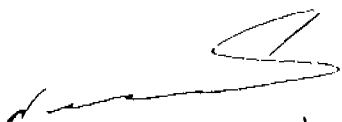
ลงนาม
(นายแพทย์อวัช สุนทราจารย์)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ลงนาม
(นายฐาปบุตร ชมเสวี)
อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงแรงงาน

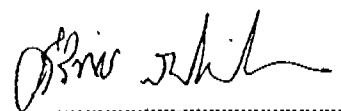
ลงนาม
(นายวิเชียร วิริยะประสิทธิ์)
อัยการสูงสุด

ลงนาม พลตำรวจเอก
(สันต์ ศรุตานนท์)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

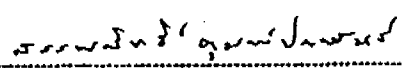
ผู้แทนภาคเอกชน

ลงนาม

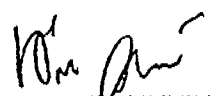
(นางศรีศักดิ์ ไทยอารี)
ประธานคณะกรรมการประสานงานเรื่องเด็กต่างชาติ

ลงนาม

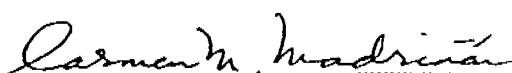
(นางศิริพร สะโครบาเน็ค)
เครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหา
การค้ามนุษย์และเด็ก

ลงนาม

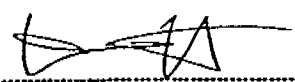
(นายสรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์)
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ลงนาม

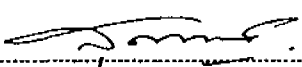
(นางสาวเข็มพร วิรุณราพันธ์)
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก

ลงนาม

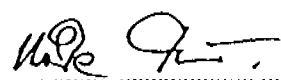
(Mrs.Carmen Madrinan)
ECPAT International

ลงนาม

(นางสาวพิศวาท สุตธนพันธ์)
มูลนิธิศูนย์กฎหมายภูมิภาคแม่น้ำโขง

ลงนาม

(นางสุดารัตน์ เสรีวัฒน์)
มูลนิธิพัฒนาการคุ้มครองเด็ก

ลงนาม

(นางสาวแรมใจ ใจจ้อย)
ศูนย์พัฒนาการศึกษาเพื่อลูกหญิงและชุมชน

ลงนาม นางสาว วัฒนา
(นางสาววัฒนา เขตมี)
มูลนิธิผู้หญิง

ลงนาม ดร. วิลาสินี
(ดร.วิลาสินี พิพิธกุล)
มูลนิธิเพื่อนหญิง

ลงนาม นางสาว ชนรัตน์
(นางสาวชนรัตน์ อ้อยหวาน)
บ้านพระคุณ

ลงนาม นาย อัมรินทร์
(นายอัมรินทร์ เปล่งรัตมี)
โครงการละครชุมชน

ลงนาม นางสาว อรุณ
(นางสาวอรุณ แสงวัฒนะ)
โครงการมิตรข้างถนน

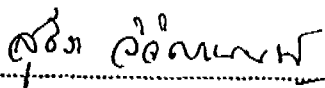
ลงนาม นาย เบนโรเบิร์ต
(นายเบนโรเบิร์ต สวัสดิวัฒน์)
โครงการหน่วยงานต่อต้านการค้า
มนุษย์ภาคเหนือตอนบน

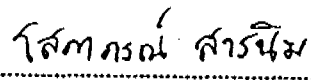
ลงนาม นางสาว ปิยะมา
(นางสาวปิยะมา ผลเกษ)
บริษัท กฎหมายมีสิทธิและการบัญชี จำกัด

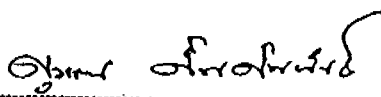
ลงนาม นางสาว จันทวิภา
(นางสาวจันทวิภา อภิสุข)
มูลนิธิส่งเสริมโอกาสผู้หญิง

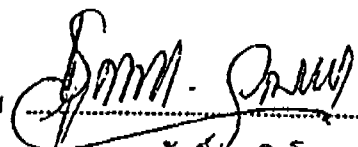
ลงนาม
 (นางสาวจิราภรณ์ แซ่ตั้ง)
 มุลงนธิควมร่วมือเพื่อดำเนินการค้ำหญิง

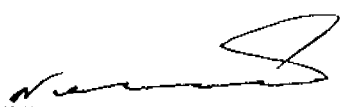
ลงนาม
 (นางสาวนัทน คงเจริญ)
 มุลงนธิผู้หญิงกฎหมายและการพัฒนานชนบท

ลงนาม
 (ดร.สุธีรา วิจิตรานนท์)
 สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี

ลงนาม
 (นางสาวโสภภรณ์ สารนิม)
 ศูนย์ช่วยเหลือแรงงานอพยพหญิง

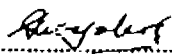
ลงนาม
 (นางสาวสุวรรณ ลิ้มสัมพันธ์)
 มุลงนธิ ไว เอ็ม ซี เอ กรุงเทพฯ

ลงนาม
 (นายชูศักดิ์ วุฒิวโรภาส)
 มุลงนธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย

ลงนาม
 (นางศรีศักดิ์ ไทยอารี)

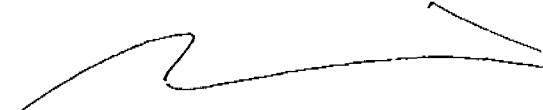
สภาองค์การพัฒนาด็กและเยาวชน
 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

พจน

ลงนาม

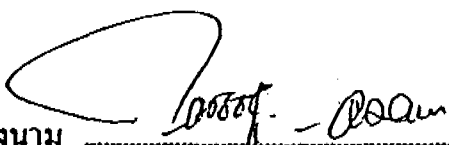
(Mr. Gamini Abeysekera)

United Nation Children's Fund

ลงนาม

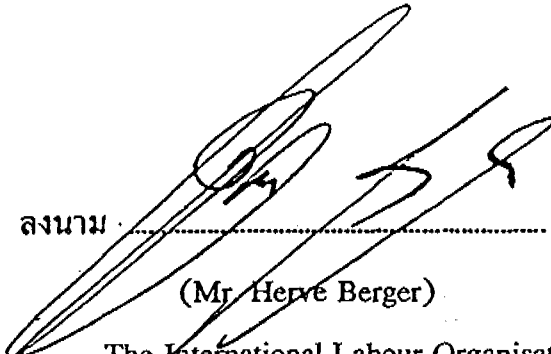
(Mr. Stephen Walker)

The Embassy of Australia

ลงนาม

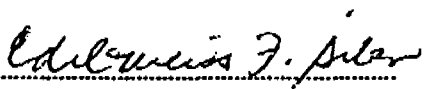
(Mr. Farooq Azam)

International Organization for Migration

ลงนาม

(Mr. Herve Berger)

The International Labour Organisation

ลงนาม

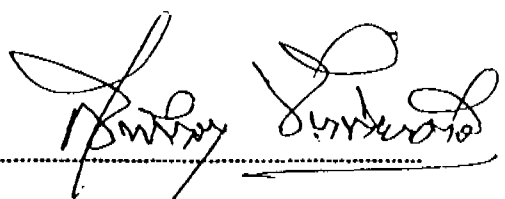
(Ms. Edelweiss F. Silan)

Child Workers In Asia

ลงนาม

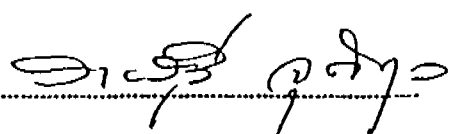
(Mr. Philip Mashall)

UN Inter-Agency Project on Human Trafficking
In The Greater Makong Sub-region (UNIAP)

ลงนาม

(นางสาวสุพัตรา ชัดติยะอารี)

F.X.B. Foundation

ลงนาม

(นางสายสุรี จุติกุล)

ประธานคณะกรรมการประสาน
การแก้ไขปัญหาค้าเด็กและหญิง